

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2022-01-12 Nr. 429-11
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas su draudiku sudarė Būsto draudimo sutartį, kuria, nuo 2020 m. birželio 23 d. iki 2021 m. birželio 22 d. Būsto draudimo taisyklių Nr. 067 (2016 m. gegužės 17 d. redakcija, galioja nuo 2016 m. birželio 1 d.) (toliau – Taisyklės) pagrindu atkūrimo verte ir draudimo variantu „Standartinis“ buvo apdraustas gyvenamasis pastatas, esantis (*duomenys neskelbtini*), (draudimo liudijimo serija TIA Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Būsto draudimo sutartis).

2021 m. liepos 12 d. pareiškėjas telefonu informavo draudiką, kad namo stogą remontavę statybininkai pamatė, kad stogas sulinkęs, tai galėjo lemti per žiemą susikaupusio sniego slėgis. Pareiškėjo pranešimo pagrindu draudikas pradėjo žalos administravimą ir paprašė pareiškėjo pateikti viso stogo ir apgadintos vietos nuotraukas, taip pat pateikti namo plotą patvirtinančius dokumentus. Pareiškėjas prašymo pagrindu pateikė stogo apgadinimų nuotraukas.

2021 m. liepos 17 d. pranešimu draudikas informavo pareiškėją apie priimtą sprendimą nemokėti draudimo išmokos. Pranešime nurodyta, jog remiantis informacija apie įvykį nustatyta, kad stogo danga neturi išorinių pažeidimų, nebuvo pateiktų duomenų apie laikančiųjų konstrukcijų lūžius, todėl buvo prieita prie išvados, kad gamtinės jėgos poveikio namo stogui nepadarė. Anot draudiko, labiausiai tikėtina, kad stogo konstrukcija įlinko dėl projektavimo ar statybos klaidų broko. Pagal Būsto draudimo taisyklių Nr. 067 (2021 m. kovo 30 d. redakcija, galioja nuo 2021 m. balandžio 16 d.) (toliau – Naujos redakcijos taisyklės)¹ 4.4.3 papunktį, projektavimo klaidomis laikomos statinio projektuotojo padaryti techninių statybos reglamentų reikalavimų pažeidimai statinio projekto sprendiniuose, o statybos klaidos ir brokas – bet kokie nukrypimai nuo statinio (jo dalies) projektavimo techninių sąlygų, jo projekto, techninių statybos reglamentų, statybos taisyklių, standartų, metodinių nurodymų ar rekomendacijų, kai dėl šių nukrypimų pasikeičia statinio (jo dalies) atsparumas, ilgaamžiškumas, eksploatacinės ar funkcinės savybės, pakinta ekonomiškai pagrįsta statinio (jo dalies) naudojimo trukmė, estetinė išvaizda. Anot draudiko, pagal Naujos redakcijos taisykles, nėra atlyginami nuostoliai dėl apdrausto turto konstrukcijų suirimo, irimo, kritimo, skilimo, užteršimo ar kitų apdrausto turto defektų, atsiradusių dėl: 1) projektavimo ar statybos klaidų ir broko (Naujos redakcijos taisyklių 4.4.3 papunktis); 2) dėl natūralaus pastatų ar pastato dalių sėdimo, plėtimosi, skilimo, nulemtų įprastinių fizikinių reiškinių (pašalo, kaitros, ultravioletinės spinduliuotės ir pan.) ir natūralaus pastato dėvėjimosi (Naujos redakcijos taisyklių 4.12 papunktis); 3) dėl bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, kurie taisyklėse ar draudimo sutartyje neįvardyti kaip draudžiamieji įvykiai (išskyrus Naujos redakcijos taisyklių A.IV dalies 1.12 papunktyje įtvirtintą riziką) (Naujos redakcijos taisyklių 4.18 papunktis).

¹ Draudikas, komunikuodamas su pareiškėju, taip pat ir teikdamas atsiliepimą Lietuvos bankui, vadovavosi 2021 m. kovo 30 d. Būsto draudimo taisyklių redakcijos nuostatomis, kurios ginčiui aktualios draudimo apsaugos taikymo metu (nuo 2020 m. birželio 23 d. iki 2021 m. birželio 22 d.) dar negaliojo, tačiau aktualioje Taisyklių redakcijoje įtvirtintos analogiškos nuostatos, skiriasi tik dalies jų numeracija.

2021 m. liepos 19 d. pareiškėjas el. paštu informavo draudiko darbuotoją pareiškias pretenziją dėl atsisakymo mokėti draudimo išmoką ir nurodė, kad yra mokus, todėl draudiko sprendimu yra nepatenkintas.

Tą pačią dieną draudiko darbuotojas el. paštu informavo persvarstysiąs priimtą sprendimą, kartu nurodė, kad pareiškėjo mokumas nėra pagrindas mokėti draudimo išmoką. Draudikas nurodė, kad nuo 2021 m. sausio ir vasario mėnesių snygių praėjo jau apie pusę metų, o nuotraukų, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad žalą stogui galėjo padaryti sniego slėgis, draudikas negavo. Draudikas taip pat nurodė, kad sprendimui persvarstyti reikėtų šios informacijos: 1) pateikti nuotraukas, kuriose matytųsi, kaip atrodo stogo konstrukcija iš pastato vidaus (kadangi lubose yra išpjauta anga, tai iš pastogės patalpų nufotografuoti bendras pastogės patalpas, kad matytųsi, kaip įrengta stogo konstrukcija, kur yra atramos, kokio storio gegnės, kokie matomi stogo konstrukcijos pažeidimai); 2) nurodyti informacija pagrįstus argumentus, dėl kurių draudiko priimtas sprendimas pareiškėjo netenkina.

2021 m. liepos 26 d. pareiškėjas atsiuntė draudiko darbuotojui namo stogo išorės nuotraukas, taip pat nuotraukų iš pastogės patalpos, kuriose matomos gegnės. El. laiške pareiškėjas nurodė, kad negali nufotografuoti vidaus konstrukcijų, nes nuardyta per maža pastogės dalis, visas stogas apšiltintas. Pareiškėjas nurodė nesutinkąs su tuo, kad stogas yra per silpnas, ir su tuo, kad stogo projektą rengė nekompetentingas asmuo (taip, pareiškėjo vertinimu, galima suprasti iš draudiko sprendimo motyvų). Pareiškėjas nesutiko ir su tuo, kad per daug laiko praėjo nuo žiemos, nes stogą jis pamatė pirmą kartą po rudens ir jis buvo įlinkęs.

2021 m. rugpjūčio 8 d. draudiko darbuotojas el. paštu pareiškėjui nurodė, kad stogo konstrukcijos nuotraukų mažoka, tačiau suprantama, kad neišardžius apdailos nėra galimybių konstrukcijas nufotografuoti. Pareiškėjui adresuotame el. laiške buvo paprašyta atsiųsti projektinę stogo konstrukcijų dokumentaciją, kad būtų galima įvertinti, kaip buvo suprojektuotas stogas, kas jį projektavo, kokia stogo konstrukcija ir kokios buvo numatytos jos įrengimo medžiagos, taip pat prašoma pateikti ir darbų atlikimo aktą ir sąskaitas faktūras už stogo įrengimą, kad būtų galima identifikuoti, kas atliko stogo įrengimo darbus. Pranešime darbuotojas nurodė, kad gavus prašomus duomenis bus bandoma toliau aiškintis stogo įlinkimo priežastis.

2021 m. rugpjūčio 11 d. pareiškėjas el. paštu atsiuntė gyvenamojo namo stogo konstrukcijų planą ir kitą projektinę dokumentaciją, taip pat nurodė, kad jam pačiam yra aišku, jog stogas įlinko nuo per didelio sniego kiekio.

Tą pačią dieną draudiko darbuotojas el. laišku informavo, kad stogas įlinkęs tose vietose, kuriose buvo numatyti gegnių ir atramų sujungimai, o kur gegnės ištisinės, ten stogas yra tiesus. Anot draudiko darbuotojo, galima manyti, kad nebuvo tiek sniego, kad galėtų sulūžti ar būti sugadintas gerai sukonstruotas stogas, nes stogas turėtų atlaikyti tas pačias apkrovas nepaisant to, ar gegnės ištisinės, ar sudurtos. Draudiko darbuotojo nuomone, labiausiai tikėtina išvada, kad stogo linkimą lėmė būtent projektavimo ar statybos klaidos, tačiau jis nurodė, kad tokia išvada dar nėra galutinė, nes reikia įvertinti atliktų darbų aktą, nustatyti, kas įrengė stogą.

2021 m. spalio 14 d. pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką su prašymu išnagrinėti tarp šalių kilusį ginčą. Pareiškėjas kreipimesi nurodė, kad po žiemą buvusio gausaus snygio įdubo stogas, tačiau draudikas teigia, kad namo stogas brokuotas ir atsisako mokėti draudimo išmoką. Pareiškėjas teigė besijaučiantis apgautu ir prašė rekomenduoti draudikui pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką. Pareiškėjo kreipimosi pagrindu Lietuvos banke buvo pradėta neteisminio ginčo sprendimo procedūra.

2021 m. spalio 29 d. draudiko įgaliotas asmuo Y. Y. atliko pareiškėjo namo stogo apžiūrą ir parengė Turto sunaikinimo, sugadinimo aktą žalos byloje Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Aktas). Akto nuostolio aprašymo dalyje nurodyta, kad sija garažo lubose, kuri laiko gegnes, yra 25x15 cm matmenų, kompozicinė, 5 sluoksnių (fanera – mediena – fanera – mediena – fanera). Akte nurodyta, kad sija, laikanti gegnes, yra per silpna ir projekte nėra nurodyta, kokia ji turi būti. Aktas pasirašytas tik draudiko įgalioto ir apžiūrą atlikusio asmens.

2021 m. lapkričio 5 d. draudiko pasirinkta bendrovė UAB „Infranet“ parengė Ekspertinę pažymą Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Ekspertinė pažyma) „Dėl priežasties patikslinimo“, kurioje pateikta išvada, jog pažeidimų atsiradimo priežastis yra statybos, montavimo darbų brokas, o užfiksuotas stogo įlinkimas nėra staigaus ir netikėto įvykio pasekmė tvarkingam statiniui.

2021 m. lapkričio 8 d. Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepinimas į pareiškėjo kreipimąsi, jame draudikas nurodė manąs, kad pareiškėjo reikalavimai yra nepagrįsti ir negali būti tenkinami, ir nurodė nesutikimo su pareiškėjo reikalavimu motyvus. Atsiliepime draudikas

nurodė, kad administruojant žalą surinktose nuotraukose nėra matomų jokių išorinių stogo dangos pažeidimų, kuriuos galėjo padaryti sniego slėgis, taip pat nėra užfiksuotų jokių laikančiųjų konstrukcijų lūžių, būdingų sniego slėgio sukeltoms žaloms.

Draudiko teigimu, surinkti duomenys leidžia daryti išvadą, kad įvykis atitinka Naujos redakcijos taisyklių A.VI dalies 4.4.3, 4.12 ir 4.18 papunkčiuose nustatytą nedraudžiamųjų įvykių požymius. Draudimo išmoka, pagal Naujos redakcijos taisyklių A.VI dalies 4.4.3 papunktį, nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas arba prarastas dėl apdrausto turto konstrukcijų suirimo, irimo, kritimo, skilimo, užteršimo ar kitų apdrausto turto defektų, atsiradusių dėl projektavimo ar statybos klaidų ir broko. Pagal Naujos redakcijos taisyklių A.VI dalies 4.12 papunktį, išmoka nemokama, jeigu turtas sunaikintas, sugadintas ar prarastas dėl natūralaus pastatų ar pastato dalių sėdimo, plėtimosi, skilimo, nulemtų įprastinių fizikinių reiškinių (pašalo, kaitros, ultravioletinės spinduliuotės ir pan.) ir natūralaus pastato nusidėvėjimo, o pagal tos pačios dalies 4.18 papunktį – dėl bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, kurie šiose Taisyklėse ar draudimo sutartyje neįvardyti kaip draudžiamieji įvykiai (išskyrus Naujos redakcijos taisyklių A.IV dalies 1.12 papunktyje nurodytą riziką). Anot draudiko, tai, kad įvykis atitinka pirmiau nurodytas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas, patvirtina Ekspertinė pažyma ir minėtą pažymą rengusio eksperto parengtas Aktas.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Iš ginčo šalių pateiktų duomenų matyti, kad ginčas kilo dėl įvykio (stogo įlinkimo) pripažinimo draudžiamuoju ir draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjo patirtą žalą, mokėjimo.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas: šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams.

Šalių sudaryta Būsto draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Nuo pasirinktos draudimo apsaugos priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus, t. y. draudimo įmokos, dydis.

Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013*). Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, kurios laikomos standartinėmis draudimo sutarties sąlygomis, paprastai taikomomis visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012*).

Pareiškėjas, sudarydamas Būsto draudimo sutartį, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, o draudikas įsipareigojo išmokėti draudimo išmoką įvykus ne bet kokiam įvykiui, dėl kurio pareiškėjas patiria nuostolių, o Būsto draudimo sutartyje (draudimo liudijime ar Taisyklėse) nustatytam draudžiamajam įvykiui. Atsižvelgiant į tai, siekiant nustatyti draudimo apsaugos galiojimo ribas ir įvertinti draudiko sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumą, būtina įvertinti draudimo apsaugą apibrėžiančias vertinamam įvykiui aktualias draudimo liudijimo ir Taisyklių nuostatas.

Visų pirma pažymėtina tai, kad Būsto draudimo sąlygas įtvirtinančiame draudimo liudijime nustatyta, kad pastatas yra apdraustas draudimo variantu „Standartinis“ nuo draudimo liudijime išvardytų šiuo draudimo variantu draudžiamų rizikų, įskaitant gamtines jėgas, tokias kaip audra, potvynis, liūtis, kruša, sniego slėgis, grunto nuslūgimas, nuošliauža. Pareiškėjas teigė, kad įvykis yra susijęs su gamtinių jėgų – sniego slėgio – rizikos pasireiškimu,

t. y. kad stogas įlanko žiemą dėl ant jo susikaupusio sniego svorio.

Pastatų draudimo varianto „Pagrindinis“ draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai yra įtvirtinti Taisyklių A.IV dalyje. Minėtos Taisyklių dalies 1 punkte nurodyta, kad draudimo apsauga apdraustam turtui apima šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukeliama arba įvyksta dėl šioje dalyje išvardytų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje, rizikų. Taisyklių A.IV dalies 1.3 papunktyje yra detalizuojama gamtinių jėgų rizika, pagal šio papunkčio d dalį, draudžiama gamtinių jėgų rizika gali pasireikšti ir dėl sniego slėgio, kai sniegas savo svoriu sulaužo arba apgadinta apdraustus pastatus ir juose esantį turtą.

Kita vertus, sprendžiant, ar įvykis pripažintinas draudžiamuoju, kaip pasireiškęs dėl sniego slėgio, būtina įvertinti ir kitas Taisyklių nuostatas, ypač apibrėžiančias nedraudžiamuosius įvykius. Nedraudžiamieji įvykiai – tai tokie įvykiai, kurie nors ir turi draudžiamųjų įvykių požymių, tačiau taip pat atitinka įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką. Nedraudžiamieji įvykiai pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką *ab initio* (nuo pradžių).

Taisyklių A.IV dalyje prie sniego slėgio rizikos nėra įtvirtintų atskirų, tik šiai rizikai būdingų nedraudžiamųjų įvykių, tačiau Taisyklių A.IV dalies 4.1–4.17 papunkčiuose yra įtvirtinti bendrieji nedraudžiamieji įvykiai, t. y. papildomi, Taisyklių A.IV dalies 1 punkte ir jo papunkčiuose nenurodyti įvykiai, kai draudimo išmoka nemokama. Draudikas, grįsdamas savo sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, vadovavosi žiemą (kai, pareiškėjo teigimu, ir galėjo sulinkti stogas) dar negaliojusios ir šalių sudarytai Būsto draudimo sutarčiai netaikytinos 2021 m. kovo 30 d. Būsto draudimo taisyklių redakcijos 4.4.3, 4.12 ir 4.18 papunkčiais, kurie atitinka nurodomo įvykio metu galiojusios ir ginčo nagrinėjimui aktualios Taisyklių redakcijos 4.3.3, 4.11 ir 4.17 papunkčiuose įtvirtintus nedraudžiamųjų įvykių apibrėžimus.

Pagal Taisyklių A.IV dalies 4.3.3 papunktį, nedraudžiamuoju laikomas įvykis, kai žala atsirado dėl projektavimo ar statybos klaidų ir broko. Tame pačiame papunktyje nustatyta, kad projektavimo klaidomis laikomos statinio projektuotojo padaryti techninių statybos reglamentų reikalavimų pažeidimai statinio projekto (techninio ir (arba) darbo projekto) sprendiniuose, o statybos klaidomis ir broku – bet kokie nukrypimai nuo statinio (jo dalies) projektavimo techninių sąlygų, jo projekto, techninių statybos reglamentų, statybos taisyklių, standartų, metodinių nurodymų ar rekomendacijų, dėl kurių pasikeičia statinio (jo dalies) atsparumas, ilgaamžiškumas, eksploatacinės ar funkcinės savybės, pakinta ekonomiškai pagrįsta statinio (jo dalies) naudojimo trukmė, estetinė išvaizda. Pagal Taisyklių A.IV dalies 4.11 papunktį, nedraudžiamuoju laikomi įvykiai, kai žala atsiranda dėl natūralaus pastatų ar pastato dalių sėdimo, plėtimosi, skilimo, nulemtų įprastinių fizikinių reiškinių (pašalo, kaitros, ultravioletinių spindulių ir pan.) ir natūralaus pastato nusidėvėjimo, o pagal 4.17 papunktį, kai žala atsiranda dėl bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, kurie šiose Taisyklėse ar draudimo sutartyje nenurodyti kaip draudžiamieji įvykiai (šis punktas negalioja Taisyklių A.IV dalies 1.12 papunktyje nustatytai rizikai).

Tai, kad įvykis, vadovaujantis minėtomis Taisyklių sąlygomis, yra nedraudžiamasis, draudikas grindė Ekspertine pažyma, kurioje vertintos apdrausto namo stogo įlinkimo priežastys. Joje nurodyta, kad 2021 m. spalio 29 d. buvo atlikta objekto apžiūra, jos metu nustatyta, kad stogo konstrukcija yra medinė, stogas šlaitinis, dengtas ne asbesto šiferiu, virš garažo matomas banguotumas. Taip pat teigiama, jog projektinėje dokumentacijoje yra nurodyta, kad turi būti montuojama metalinė arba medinė sija, projektinių sijos duomenų nukentėjęs asmuo (pareiškėjas) nepateikė. Faktinės apžiūros metu nustatyta, kad kompozicinė sija pagaminta namudiniu būdu iš turimų medžiagų, neapskaičiavus stogo apkrovos įvairiu metu laiku. Kompozicinė sija pagaminta iš penkių sluoksnių (fanera–mediena–fanera–mediena–fanera), sijos matmenys – 25x15 cm. Apžiūros metu padarytose sijos nuotraukose matoma, kad sijų gamybai panaudota mediena yra nevienodų matmenų (vietomis susiaurėja), ties viduriu matomi tarpai. Ekspertinėje pažymoje teigiama, kad taip pagaminta sija nėra tvirta, „gaunamas papildomas liaunumas“, taip pat teigiama, kad pastato stogo konstrukcija galėjo įlinkti ir deformuotis tik tuo atveju, jei montuojant stogo konstrukciją buvo netinkamai apskaičiuota galima stogo apkrova Lietuvos klimato sąlygomis, parinkta netinkama statybinė medžiaga, neapskaičiuotas ir neįvertintas jos lankstumas. Ekspertinėje pažymoje pateikiama galutinė išvada, kad pažeidimų atsiradimo priežastis yra statybos, montavimo darbų brokas, o užfiksuotas stogo įlinkimas nėra staiga ir netikėto įvykio pasekmė tvarkingam statiniui.

Ekspertinėje pažymoje yra pateiktos gautos stogo projekto dokumentų fotografijos, taip pat pateiktos sumontuotos sijos nuotraukos ir, Ekspertinę pažymą rengusio eksperto vertinimu,

teisingai pagamintos kompozicinės sijos nuotrauka. Stogo konstrukcijai naudotos sijos, kaip matyti iš nuotraukų, stipriai skiriasi nuo pateiktos tinkamai pagamintos sijos, matosi, kad skiriasi naudotų sijų sluoksnių plotis, sijos sluoksniai yra nevienodi, bendras paviršius nelygus. Kartu su pažyma pateiktas valstybinės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro (toliau – SPSC) 2013 m. spalio 24 d. Kvalifikacijos atestatas Nr. (*duomenys neskelbtini*), patvirtinantis, kad Ekspertinę pažymą rengusiam ir stogą apžiūrėjusiam specialistui Y. Y. yra suteikta teisė eiti ypatingo statinio statybos vadovo ir ypatingo statinio statybos techninės priežiūros vadovo pareigas (statiniai – gyvenamieji ir negyvenamieji pastatai; inžineriniai tinklai – vandentiekio ir nuotekų šalinimo). SPSC 2018 m. vasario 27 d. kvalifikacijos atestatas Nr. (*duomenys neskelbtini*) patvirtina, kad sugadinimų pobūdį vertinusi UAB „Infranet“ turi teisę būti ypatingojo statinio statybos rangove (statiniai – gyvenamieji ir negyvenamieji pastatai; statybos darbų sritys – statybinių konstrukcijų (betono, mūro, medžio) statyba ir montavimas, stogų įrengimas, apdailos darbai).

Kasacinio teismo suformuotojo teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi arba turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015*). Kiekvienu atveju vertinamas eksperto išvados objektyvumas, nurodytų duomenų pakankamumas bei patikimumas ir eksperto išvadoje nurodytų faktinių aplinkybių buvimas konstatuojamas, kai nekyla abejonių dėl tų aplinkybių egzistavimo. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, jei jie neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių, ir jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.

Pažymėtina, kad byloje pateikti duomenys patvirtina, jog Ekspertinė pažyma parengta kvalifikaciją statybų, įskaitant stogų įrengimą, srityje turinčios bendrovės ir jos specialisto, pažymoje pateikiama administruojant žalą surinkta reikšminga informacija apie stogo projektą, taip pat užfiksuotas faktinis įrengtų sijų, kurios įlinko, vaizdas, aprašyta jų struktūra ir trūkumai, pateiktas tinkamai pagamintos sijos pavyzdys, Ekspertinė pažyma, be kita ko, paremta ir faktinės turto apžiūros metu nustatytais aplinkybėmis. Byloje nėra jokių Ekspertinėje pažymoje nurodytoms aplinkybėms priešingų duomenų, atvirkščiai, turimos nuotraukos iš įvykio vietos patvirtina draudiko teiginius, kad stogo danga neturi išorinių pažeidimų, nėra duomenų apie laikančiųjų konstrukcijų lūžius.

Akcentuotina, kad draudiko sprendimas yra ginčijamas tik pareiškėjo subjektyviu vertinimu, kad draudikas nepagrįstai atsisako mokėti draudimo išmoką, tačiau jokių objektyvių duomenų, paneigiančių net ir pirminę draudiko išvadą, apie kurią draudikas informavo pareiškėją iki kreipimosi į UAB „Infranet“, byloje taip pat nebuvo pateikta. Dėl šios priežasties Lietuvos bankas neturi pagrindo nesivadovauti Ekspertinėje pažymoje pateiktu apgadinimų atsiradimo priežasčių vertinimu, o specialistų išvados leidžia stogo įlinkimo aplinkybes pagrįstai sieti su Taisyklių A.IV dalies 4.3.3 papunktyje įtvirtintomis nedraudžiamąjo įvykio sąlygomis ir daryti išvadą, jog labiausiai tikėtina stogo įlinkimo priežastis – netinkamai įrengtos stogo sijos.

Lietuvos banko vertinimu, draudikas savo sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrindė objektyviais, tinkamą kvalifikaciją statybų ir stogo konstrukcijų įrengimo srityje turinčių specialistų nustatytais duomenimis, byloje nebuvo gauta jiems prieštaraujančių duomenų, todėl laikytina, kad draudikas įrodė aplinkybes, suponuojančias įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju pagrindą, ir priėmė pagrįstą sprendimą nemokėti draudimo išmokos.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis